

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 1.4.2009
COM(2009) 146 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

Második ellenőrzési jelentés a bolgár és a román acélipar szerkezetátalakításáról

1. BEVEZETÉS

Ez a jelentés azon bolgár és román acélipari vállalatoknak a 2007-ben a szerkezetátalakítás terén elért haladását írja le, amelyekre az Európa-megállapodás és a csatlakozási szerződés vonatkozó fejezeteiben meghatározott követelmények vonatkoznak:

- az Európa-megállapodás¹ 2. jegyzőkönyve, amely a bolgár acélipar szerkezetátalakítására vonatkozik és az Európa-megállapodás 2. jegyzőkönyvének módosításáról szóló, 2006. december 29-i 3/2006 EU–Bulgária társulási tanácsi határozat² (amely 2008 végéig meghosszabbítja a szerkezetátalakítási időszakot), valamint
- a csatlakozási szerződés³ VII. melléklete, amely a román acélipar szerkezetátalakítására vonatkozik.

Bár a közösségi jogszabályok szerint kifejezetten tilos állami támogatást nyújtani az acélipar szerkezetátalakítására, az Európai Unió átmeneti szabályozásról állapodott meg bizonyos támogatások nyújtásával kapcsolatban, amelyek segítségével ezek az új tagállamok a társadalmi és piaci zavarok minimalizálása mellett tudják elvégezni ezt a feladatot.

A fenti jegyzőkönyv és melléklet felvázolja az acélipar szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatás átmeneti (2008 végéig érvényes) szabályozásának feltételeit. E rendelkezések részletes kötelezettségeket állapítanak meg a Bizottság számára az ellenőrzés és jelentéstétel terén is.

A Bizottság 2008. augusztus 12-én elfogadta az első, a 2006. évre vonatkozó ellenőrzési jelentését⁴. Ez az új jelentés a 2007-es év folyamán elért eredményekről, illetve, ahol ez szükséges, a 2008-ban történt fontos fejleményekről számol be. A jelen jelentés az illetékes hatóságok által szolgáltatott adatokon és a független szakértő értékelésén alapul. Az utolsó jelentés 2009-ben készül majd el, és a 2008-as fejleményekről ad számot.

2. AZ ELLENŐRZÉSI PROGRAMOK EREDMÉNYEI BULGÁRIÁBAN ÉS ROMÁNIÁBAN

2.1. Bulgária

A Kremikovci volt az egyetlen olyan vállalat, amely részt vett a nemzeti szerkezetátalakítási programban és az ellenőrzési rendszerben.

a) A 2007-es helyzet

2.1.1. A szerkezetátalakítás fő referenciaértékeinek ellenőrzése

Állami támogatás

A megengedett összeg nagy részét 1999-ben fizették ki, fennmaradó részt pedig 2004-ben a nemzeti gáz- és villamosenergia-szolgáltatókkal szembeni adósságok átütemezése formájában

---

¹ HL L 358., 1994.12.31., 3–222. o.

² EU-BG 1909/06 – a 2006/3 határozat elfogadása

³ HL L 157., 2005.6.21., 3–393. o.

⁴ COM/2008/511

bocsátották a vállalat rendelkezésére. A Kremikovci 2007-ben rendszeresen fizette ezeket a tartozásokat.

A Bizottság rendelkezésére bocsátott információk szerint a Kremikovci vállalaton kívül egyetlen acélipari vállalat sem kapott állami támogatást.

Kapacitáscsökkentés

A blokkort/brammasort 2007 júliusában kellett volna leállítani, azonban a bolgár hatóságok által szolgáltatott információk szerint a műveletek csak 2008 februárjában álltak le, és a hengermű leszerelése jelenleg folyik. A dróthengermű 2007-ben állt le, és szintén jelenleg folyik a leszerelése. Mindkét hengermű végleges megsemmisítése az idevágó közösségi jogszabályoknak megfelelően⁵ a szerkezetátalakítási időszak végére várható.

Gazdasági életképesség

A Bizottság nehézségekbe ütközött azon a téren, hogy pontos és ellentmondásmentes pénzügyi adatokat kapjon a vállalatról. A vállalat az ismételt kérelmek ellenére sem szolgáltatott a bolgár hatóságoknak és a Bizottságnak végleges és teljes információkat a 2007-es év egészére és a műveletek 2008 első felében való alakulására vonatkozóan. A hiányos pénzügyi kimutatások is rámutattak azonban, hogy a pénzügyi teljesítmény 2007-ben negatív volt, azaz a vállalat nem teljesítette az egyéni üzleti tervben rögzített gazdasági életképességi kötelezettségeket⁶. Az eredmények – -11,1 %-os EBITDA és -20,7 %-os EBIT – még a 2006-os eredményeknél is rosszabbak.

Termelékenység

A termelékenységi szint nem sokat javult 2006-hoz képest, és a hasonló európai acélművekhez viszonyítva csupán a 30 %-ot érte el. Ez hátrányos hatást gyakorol a vállalat üzleti tevékenységének hatékonyságára és eredményességére.

Költségcsökkentés

Bár a nyersanyagok tényleges beszerzési ára 2007-ben összhangban volt a piaci fejleményekkel, a pénzügyi források hiánya és ennek következtében a nyersanyag-beszállítók által diktált szigorúbb feltételek negatív irányba befolyásolták az árakat. A valós értékek átlagosan 32 %-kal felülmúlták az egyéni üzleti tervek előrejelzéseit.

2007-ben a kapacitáskihasználás alacsony szintje (átlagosan 50 %) következtében a Kremikovci nem tudta csökkenteni az előállított egységenkénti nyersanyag-felhasználást. Egyes területeken, mint például az energia- és anyagfelhasználás terén, a költségeket hosszú távon csak a modernizálást célzó beruházáson keresztül lehet csökkenteni. A tőkehiány miatt a beruházásra fordított összegek nem érték el a várt értékeket. A Kremikovci 2007-ben az

---

⁵ 3010/91/ESZAK határozat, HL L 286., 1991.10.16., 20. o.

⁶ A gazdasági életképesség azt jelenti, hogy a vállalatok a szerkezetátalakítási időszak végére ismét fenntarthatóan nyereségesek. Hosszú múltra visszatekintő gyakorlat alapján a Bizottság szerint a vállalatoknak az alábbiakat kell elérni:
- bruttó üzemi eredmény: azaz a nem integrált acélipari vállalatok esetében a forgalom legalább 10 %-ának, az integrált kohók esetében a forgalom 13,5 %-ának megfelelő kamatfizetés, adózás és értékcsökkenés előtti jövedelem (EBITDA);
- minimális hozam: azaz a kamatfizetés és adózás előtti jövedelemnek (EBIT) a forgalom legalább 1,5 %-át kell kitennie.

egyéni üzleti tervben kitűzött cél 38 %-át fordította technológiai beruházásokra. Ugyanakkor a környezeti beruházásokra az egyéni üzleti terv célkitűzéseinek csupán 10 %-a jutott.

b) 2008-as fejlemények

2008 augusztusában a bolgár hatóságok értesítették a Bizottságot a Kremikovci fizetésképtelenségének bejelentéséről.

2.1.1. 2.1.2. Környezetvédelem

Az IPPC-irányelv⁷ alkalmazását illetően Bulgária átmeneti időszakot kérelmezett. A Kremikovcinak az eltéréssel élve 2007. október 30-áig teljesen koordinált engedélyt kellett volna beszereznie, amely egy olyan kötelező menetrendet is magában foglal, amely szerint a vállalat 2011. december 31-ig eléri a teljes megfelelés szintjét. 2007 áprilisában az EMEPA úgy döntött, hogy nem ad integrált engedélyt a Kremikovcinak. A vállalat 2007 májusában újra benyújtotta a kérelmét. Az engedély kiadásának hivatalos határideje legkésőbb 2008. október 21.

2.2. Románia

2.2.1. A szerkezetátalakítás fő referenciaértékeinek ellenőrzése

Állami támogatás

A Bizottság rendelkezésére bocsátott információk szerint a csatlakozási szerződés⁸ VII. mellékletében felsoroltakon kívül semmilyen vállalat nem kapott állami támogatást.

Kapacitáscsökkentés

A Bizottság rendelkezésére álló információkból kiderül, hogy a 2007. évre tervezett kapacitásleépítések – az Arcelor Mittal Hunedoara félkész gyártmányokat készítő hengerműve vonatkozásában – rendben lezajlottak. A Hunedoara könnyű részlegeiben és dróthengerműveiben az ipari stratégia változása következtében 2008 elején leállt a termelés. A fenti berendezések végleges megsemmisítésével⁹ Románia teljesíti a csatlakozási szerződésből származó kapacitásleépítési kötelezettségeit.

A TMK Resita vállalatnál olyan elavult kapacitásokat is leépítettek, amelyeket a csatlakozási szerződés nem írt elő, azaz 2007 végén lezárták a blokkort.

Gazdasági életképesség

A szerkezetátalakítási eljárás és a nemzeti szerkezetátalakítási programban előirányzott intézkedések fő célja, hogy a kedvezményezett vállalatok gazdaságilag életképesse váljanak, és képesek legyenek rendes piaci feltételek között működni. Az ellenőrzés eddig azt mutatta, hogy már kezdeményeztek néhány olyan tervbe vett intézkedést, amelyek a kedvezményezett vállalatok gazdasági életképességének elérését szolgálják, mint például a nem termelőkény kapacitások leépítését, a foglalkoztatási stratégia megváltoztatását (kiegészítő tevékenységek

⁷ A Tanács 96/61/EK irányelve (1996. szeptember 24.), HL L 257., 1996.10.10., 26. o.

⁸ HL L 157., 2005.6.21., 3–393. o.

⁹ 3010/91/ESZAK határozat, HL L 286., 1991.10.16., 20. o.

kiválása, nem alaptevékenységek közé tartozó műveletek kiszervezése), valamint a szervezeti és irányítási korszerűsítést.

Két vállalat, az ArcelorMittal Hunedoara és a Mechel Campia Turzii jelentős veszteségeket könyvelt el 2007-ben, és még a 2006-os teljesítményét is alulmúlta. A maradék négy vállalat 2006-hoz képest növelte a működési bevételeit. A hat vállalatnál -2,2 % és 12,8 % között mozgott az EBITDA (a célérték 10,0 %) és -6,0 % és 7,3 % között változott az EBIT (a célérték 1,5 %). A gazdasági életképesség referenciaértékeinek való megfelelés mértéke azonban egyik vállalatnál sem éri el azt a szintet, amelynek teljesítésére a megfelelő egyéni üzleti tervekben kötelezettséget vállaltak.

Termelékenység

A tényleges és az előre jelzett acélipari foglalkoztatottsági szint elérése az ütemterv szerint történt. A 2007-es acélipari foglalkoztatottsági szint (38 186 fő) az átlagos éves személyzeti szint figyelembe vételével a nemzeti szerkezetátalakítási program előrejelzésének 85 %-át tette ki. Az ellenőrzött vállalatok által szolgáltatott információk alapján a foglalkoztatottsági szint 2008-ban az éves célkitűzés 78 %-ának felel majd meg. A kedvezményezett vállalatok átlagos termelékenységi szintje azonban még mindig csupán a nemzetközi normák¹⁰ 50 %-a. A vállalatok termelékenysége széles skálán mozog. Egyedül a Tenaris Donasid halad jó úton a kötelezettségeivel és közelíti meg a nemzetközi normákat. A legfőbb ok, amiért a termelékenység nem fejlődik együtt a foglalkoztatottsági szinttel, a 2006-hoz viszonyított alacsonyabb termelési szint.

Minden vállalatnak fokozottabb erőfeszítéseket kell tennie a termelés növelésére, ha szeretné elérni a jegyzőkönyvben előírt szükséges termelékenységjavulást. A TMK Resita és a Tenaris Donasid kivételével lehetőség van a foglalkoztatottsági szint további növelésére.

Költségcsökkentés

Egyes területeken, mint például az energia- és nyersanyag-felhasználás terén, a költségeket hosszú távon csak a modernizálást célzó beruházáson keresztül lehet csökkenteni. 2007-ben a technológiai beruházások az éves célkitűzés 110 %-a és (a TMK Resita esetében) 1500 %-a között mozogtak. A környezeti beruházások ugyanakkor a célkitűzés 75 %-a és (a Tenaris Donasid esetében) 2500 %-a között változtak. Bár a Mittal Steel Hunedoara majdnem teljesítette a 2007-es célkitűzést, a 2004–2007 közötti időszakban az egyéni üzleti tervben foglalt előrejelzéseinek csupán 54 %-át fordította környezeti beruházásokra.

A kedvezményezett vállalatok által bevezetett és végrehajtott beruházási programok ellenére a legtöbb vállalat továbbra is olyan költségértékeket jelentett, amelyeken nem érzékelhető a beruházási programokból eredő működési javulás. A legtöbb üzemben a nyersanyag-felhasználás hozama, a munkaerő költsége az összköltségen belül és az energiafogyasztás mind jóval magasabb a nemzetközi normáknál. A vételárak pótolták bizonyos üzemek működésének hatékonysági hiányosságait.

2.2.2. Környezetvédelem

A csatlakozási szerződés átmeneti szabályozást ír elő és megállapítja azoknak a létesítményeknek a jegyzékét, amelyek 2014 decemberéig felmentést kapnak az IPPC-irányelvnek való megfelelés alól. A jegyzékben szereplő acélipari vállalatok – a Mittal Steel Galati, a Mittal Steel Hunedoara, a Mechel Targoviste és a Mechel Campia Turzii – 2007-ben

---

¹⁰ Több mint 600 melegen hengerelt Tm/fő/év integrált hengerművekben, és több mint 800 melegen hengerelt Tm/fő/év nem integrált acélipari vállalatoknál.

vagy (a Mittal Steel Hunedoara esetében) 2006-ban már beszerezték az IPCC-irányelv szerinti átmeneti integrált engedélyt. Az átmeneti engedélyk 2014. december 31-ig érvényesek (a Mechel Targoviste esetében 2012-ig), és az engedély érvényességi időszaka alatt környezeti beruházási programot kell végrehajtani.

Az átmeneti időszakra jogosult kedvezményezették listáján nem szereplő vállalatoknak már a csatlakozás időpontjában meg kell felelniük e jogszabálynak.

3. FŐBB KÖVETKEZTETÉSEK

3.1. Bulgária

A helyzet 2007-ben nem javított a Kremikovcínál 2006-ban történt, már eleve nem kielégítő fejleményeken. A 2007-es eredmények a jegyzőkönyvben szereplő, gazdasági életképességgel, technológiai és környezeti beruházásokkal, értékesítéssel, költségcsökkentéssel és termelékenységével kapcsolatos szerkezetátalakítási célkitűzések nemteljesítését mutatták. A helyzetet a bolgár hatóságok is megerősítették, amelyek tájékoztatták a Bizottságot, hogy a Kremikovci egyéni üzleti tervének végrehajtása 2008. augusztus 6-án lezárult a fizetéseképtelenség bejelentése és a Szófiai Városi Bíróság által kezdeményezett csődeljárás megindítása után.

Az EK–Bulgária Társulási Tanács 2006. december 29-i határozata az Európa-megállapodáshoz csatolt kiegészítő jegyzőkönyv 3. cikkének módosításáról a következőket tartalmazza: *„Amennyiben a szerkezetátalakítási program és a tervek végrehajtásának ellenőrzése azt mutatja, hogy az Európa-megállapodás 2. jegyzőkönyvének vonatkozó feltételei és a kulcsfontosságú szerkezetátalakítási intézkedések (beleértve valamennyi végrehajtott beruházást) nem teljesültek [...], Bulgária visszaköveteli a kedvezményezettől mindazt a támogatást, amit e feltételeket megszegve nyújtott az Európai Unióhoz való csatlakozása előtt, vagy után”.*

Az EK–Bulgária Társulási Tanács fenti határozata szerint Bulgária köteles visszakövetelni a támogatást, amennyiben az Európa-megállapodás 2. jegyzőkönyvének vonatkozó feltételei és a kulcsfontosságú szerkezetátalakítási intézkedések (beleértve valamennyi végrehajtott beruházást) nem teljesültek. A fizetéseképtelenség bejelentése egyértelműen mutatja, hogy a vállalat nem állította helyre a gazdasági életképességét, és ezt valószínűleg 2008 vége előtt már nem teszi meg. Ebből a szempontból a Bizottságot folyamatosan tájékoztatni kell a fizetéseképtelenségi eljárás fejleményeiről és különösen az állami támogatás visszafizetésének követeléséről.

3.2. Románia

A 2007-ben elért pénzügyi teljesítmény nem felelt meg teljes mértékben az egyéni üzleti tervek célkitűzéseinek, hiszen a hat vállalat közül négy nem érte el az EBITDA-nak a célok között adott évre meghatározott százalékát.

A vállalatok 2007-es eredményei és 2008-as előrejelzései mind a hat kedvezményezetténél növekvő bevételeket és javuló termelékenységet jeleznek. Az ArcelorMittal Hunedoara és a Mechel Campia Turzii vállalatoknál várható jelentős nyereségességi változások (veszteségből nyereségbe való átfordulás) különösen nagy kihívást jelentenek. Az EK gazdasági életképességi vizsgálata szerint 2008-ban várhatóan minden vállalat teljesíti az EBIT-feltételt, azonban csak kettő, az ArcelorMittal Galati és a TMK Resita előrejelzése éri el az EBITDA

referenciaértékét. Következésképpen 2008-ban fokozott erőfeszítésekre lesz szükség a termelékenység fenntartható javítása terén a piac közelmúltban érzékelt bizonytalanságainak leküzdése érdekében.

A kedvezményezettek által 2008 első felében várt lehetséges javulás ellenére csak akkor valósítható meg a fenntartható gazdasági életképesség, ha minden vállalat fokozza az erőfeszítéseit, különösen a költségcsökkentési stratégiák végrehajtása és a jövőre vonatkozó következetes stratégiák kidolgozása terén.

A Bizottság emlékeztet arra, hogy a román csatlakozási szerződés jegyzőkönyvének rendelkezései világosan leszögezik, hogy a jövőben a nem nyújtható további állami támogatás szerkezetátalakításra. Minden további, szerkezetátalakításra nyújtott támogatás ezért összeegyeztethetetlen lenne az idevágó rendelkezésekkel. A már megadott állami támogatásra vonatkozó feltételeknek – azaz az EK gazdasági életképességre vonatkozó referenciaértékeknek – való meg nem felelés esetén a Bizottság megteszi a szükséges intézkedéseket az ilyen támogatások visszafizettetésére.